

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld., 80 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za označnila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

15 let okupacije.

Petnajsto leto pišemo od tistega časa, ko je bahati grof Andrássy slovesno izjavil, da bo z vojaško godbo zasedel spolnoročno Bosno in ko je potem hrabra naša vojska pod vodstvom slovanskih generalov Filipoviča in Jovanoviča po težkem boji in s krvjo tisoč in tisoč svojih junških vojakov izvršila dotično naročilo Berolinske konferencije.

Avstro-Ogerska naj okupira sosedni provinciji, v katerih je bila brezpravna raja obupen boj zoper neznosno osmansko nasilstvo in grozovitost; Avstro-Ogerska napravi naj v interesu sigurnosti svojih mej tam doli mir — tako nekako glasilo se je oficijelno naročilo evropskih velevladij. Pri tem je ostalo in še danes izvršuje naša država ob Bosni in Narenti oficijelno le ta mandat; faktično pa se je tu že zdavna obistinil tisti pravni rek, ki veli: „res nullius cedit occupanti“ in to eventualnost so izvestno v poštev jemali tudi že pri zeleni mizi v Berolinu. Turški državniki so pač že zdavna napravili križ (sit venia verbo!) čez ta nekdanji del osmanske države, Srbija je menda tudi že izprevidela, da jej pojema upanje do pridobitve tega nekdanjega sestavnega dela Uroševnega cesarstva, v Cetinji pa tudi dobro vedó, da bi že gledé na velikanke investacije, storjene v petnajstih letih okupacije, le za Avstro-Ogersko nearečna vojna zamogla uresničiti idejo združitve Bosne in Hercegovine s Črnogoro.

Gledé na vse to soditi je po človeški previdnosti, da bosta okupirani deželi prej ali slej postali to, kar sta faktično že zdavna in zlasti od tistega časa, kar nosita Bošnjak in Hercegovac tudi našega cesarja vojaško suknjo, namreč sestavni del naše monarhije. Zategadelj in ker sta to eminentno slovanski deželi, mora nas posebno zanimati vsakoletao poročilo vojnega in finančnega ministra o političnem položaju in kulturnem napredovanju v Bosni in Hercegovini. Naglašja se tu vsako leto, da prebivalstvo „okupiranih“ provincij vedno bolj in bolj spoznava blagoslov novega gospodarstva in da že goré in plamté bosanska in hercegovska srca za črno-zolto zastavo. Na drugi strani pa se zstrjuje,

da je to tudi naravno, kajti Avstro-Ogerska da je silno globoko segla v žep v prid duševnemu in materijalnemu blagorju v skrbstvo izročenih jej dežela, po katerih se sedaj baje kar v mogočnih rekah cedi mleko namešano s sladkim medom. Navadno sta delegaciji ta sijajna poročila vzela na znanje z velikim zadoščenjem, a lani zveneli so po zborovalnici avstrijskih delegatov drugi glasovi in v rezkih besedah dokazovala sta mladočeška delegata Eim in Masaryk na podlagi tega, kar je vsaj zadoji na lici mesta videl na lastne oči ter slišal na lastna ušesa — da ni vse zlato, kar se sveti. Viharen odpor dvignil se je v Nemcih in Madjarjih zoper ta „pesimista“, a baš ta vihar bil je razsodnim krogom najboljši dokaz, da je bila resnica, kar sta razkrila neustrašena Mladočeha strmečim delegatom in da se tudi po Bosni in Hercegovini gradé tu in tam — Potemkinove vasi.

Od tistega dne torej znano je tudi širšim in zlasti slovanskim krogom, da je naša država sicer resnično veliko, veliko dobrega storila, napravila in provzročila v kulturnem in zlasti gospodarskem oziru za okupirani provinciji, da si je v tem pogledu stekla splošno priznanje in občno zahvalo, da je pa v marsičem grešila naša uprava tudi ob Bosni in Narenti stari avstro-ogerski greh protežiranja posameznih stanov, hotečih tam doli reprezentovati tudi posamezne narodnosti in greh preziranja narodne individualnosti, narodnega jezika ter prastarih, narodu globoko v srce ukoreninjenih pravic in običajev. Potrdilo se nam je vse to, v čemur smo opazovali že preje marsikaka znamenja, da se namreč tudi v Bosni in Hercegovini v interesu tistega mističnega „državnega interesa“ švabčari in madžari, kar se sploh švabčariti in madžariti da, da se umetno širi itak že umetni razkol mej prebivalci, nazivljajočimi se Srbe oziroma Hrvate, da se zlasti protežuje muzelmanski beg napram krščanskemu kmetu, da se veliko premalo stori za duševno probujo skozi stoletja zamenjenega naroda, da se mu usiljuje davčni sistem, katerega težje občuti, nego turško desetino i. t. d.

O vsem tem osvedočila sta se mladočeška delegata in iskreno ter v pravem avstrijskem interesu sta izpovedala, da v najmlajših deželah naše monar-

hije v istini ne vlada tisto navdušenje in tista zadovoljnost, kakor bi lahko ter da je kriva temu naša uprava, ki bi najraje čez noč pacificirala deželi s prastarimi slovanskimi ustanovami v madjarski oziroma nemški provinciji.

Letos zaprli so češkimi delegatom na ne baš viteški način vrata do najvažnejših posvetovanj delegacij in ker se hrvatski delegati rekrutirajo iz famozne, v Pešti dresirane „narodne“ stranke, Slovencem in totranskim Hrvatoma pa je bila sreča pri izvolitvi delegatov letos nemila, zategadelj sta delegaciji letos zopet z navdušenjem vzprejeli gospoda Kallay-a rožnobožno poročilo o Bosni in Hercegovini. Že to, da so Nemci in Madžari tako silno zadovoljni s tamošnjimi razmerami, pa mora nas Slovane, kakor rekoč, navdati z nekako nezaupnostjo. Dokaz nam je namreč to zadovoljstvo, da naša politika gre v okupiranih slovanskih deželah navzlic lanskim, zares patrijotičnim pojasnilom še vedno isto pot, da vlada tam doli še vedno isti nesrečni sistem, ki je že toliko budih ran zasekal mogočni Avstriji. Dal Bog, da bi se tudi to pot bridko ne maščevala ta zgodovinska napaka avstrijskih politikov, branečih se z vsemi sredstvi slovanske Avstrije.

Prej ali slej rešiti bo treba vprašanje državno-pravnega pridruženja Bosne in Hercegovine jednemu ali drugemu delu naše monarhije. In kot dobri in pošteni avstrijski patrijoti želimo, da bi vsaj takrat mila usoda razsvetlila veljake pri zeleni mizi ter jim vdihnila prepričanje, da se je treba v interesu Avstrije otresti nemškega in madjarskega šovinizma in da bi bila močna slovanska koalicija na jugu najboljša garancija za obstoj in integriteto Avstrije. Ključ za pravilno rešitev tega vprašanja zamore biti zategadelj jedino le hrvatsko državno pravo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 8. junija.

Levičarji v zagati.

Ako sodimo po levičarskih glasih, moremo reči, da vlada res ne namerava ničesar tistega storiti, kar zahtevajo nje najboljši prijatelji, pod vod-

LISTEK.

Mesec dnij po nemških zemljah. *)

Spomini s pota. Piše J.

Kakor tica, ki leti
Čez goré in čez doline,
Kraje gledam in ljudi,
Kaj mi mar njih bolečine?
Boris Miran.

Zadnje dni meseca julija 1892. leta smo sedeli trije prijatelji v znani Ljubljanski gostilni ter tožili drug drugemu križe in težave svojega stanu. Jednega so od zore do mraka preplavljali valovi kupnih in zapuščinskih razprav ter ga vedno globlje potapljali v morje nervoznosti; drugemu je razburjala skrb za naše kmetijstvo, za njegovo poljedelstvo, mlekarstvo in plemenito živino nemirne živce, tretjemu pa so zadeve obrtnega stanu s svojimi težnjami in modernimi bolečinami uklanjale glavo in mu jemale počitek apanja. In tedaj smo bili jedini, da je treba pobegniti za nekaj časa iz tega neznosnega stanja

ter iti srkat nov, nepoznan zrak, da utešimo svojo uboge živce in podaljšamo življenja ure, preden se nam popolnoma ne stekó!

Poleg nas je sedel še četrti znanec, na katerem je tudi ležala teža poklica z vso svojo silo. Bil je zdravnik in ker se je ravno tedaj bližala kolera od vzhoda in severa, dana mu je bila naloga, paziti kakor graničar, da se kak sumljivi bacilček ne utihotapi čez deželne meje. Rad bi se bil nam pridružil, a zadržavala sta ga up na kolero in spomin na zapuščene bolnike. Mi smo že zaradi reprezentacije želeli, da gre z nami, kajti potem bi bili zastopani vsi posvečni stanovi našega naroda: kmetovalec in obrtnik, jurist in zdravnik. Kak ugled bi imela taka delegacija, kako bi imponirali na tujem! Poleg tega se pa tudi dokaj brezskrbneje in laglje potuje „praesente medico“, posebno če je človek oženjen in zapuščta doma udovo po živem možu in mladega zaroda obilico, kakor se je godilo nam vsem trem! A naš zdravnik se ni mogel odločiti za pot. Zastonj mu je razlagal jurist, da bi s svojo odsotnostjo močno oškodoval slavo slovenske jednosti v daljnih zemljah in da dobi kolero tudi drugod, če jo že po vsej sili hoče imeti; zastonj mu je pravil obrtnik, da je tudi bolnik konečno sam svoje sreče kovač; zastonj mu je predlagal

kmetovalec, da naj pelje svoje bolnike in „čiste kulture“ raznih bacilov v posebnem vozu s seboj, če se že ne more ločiti od njih — vse je bilo brezuspešno. Ostal je trdovratno doma in nas prepustil negotovi osodi.

Načrt potovanja je bil kmalu gotov. Ukrenili smo, da prepotujemo južno Nemčijo in si ogledamo njena glavna mesta, osobito pa Monakovo in Norimberg; potem obiščemo Reno in njene krasne bregove ter pohodimo starodavni sedež sv. treh kraljev Kolín ali Kelmorajn, cilj pobožnega romanja naših dedov. Od tod krenemo zopet proti jugu v ono mesto ob Nekarju, ki ima tako čaroben glas za vsacega, kdor je svoje dni okušal slasti in bede akademiškega življenja, v Heidelberg. Dalje se obrnemo v Speyer, kjer počiva v krasnem sveetišči Rudolf Habsburški; potem ogledamo stolnico Elzacije, ponosni Strassburg, a od tam se peljemo čez Œrni les v stare Kostnice ob Švabskem morji, kjer je plapolala grmada češkega reformatorja Husa. Iz Kostnic potujemo v srce svobodne Švice in tam ostanemo, dokler nas poželenje po domu ne premaga in ne pripelje zopet v naročje rodne zemlje!

Priprav za daljno pot ne bodem opisoval podrobneje. Le toliko omenim, da smo se zelo različno

*) Pod tem naslovom objavljen nam je iz peresa odličnega slovenskega pisatelja daljša vrsta potopisnih črtic, ki bodo izvestno živo zanimale našo p. n. čitatelje. Opomba uredništva.

stvom Plenerja in Chlumeckega stoječi Nemci. Le-
vičarski listi pišejo vedno ostreje proti vladi in
sedaj se je v enakem tonu oglašilo tudi glasilo
Chlumeckega, Brnski „Tagesbote“. Tudi ta list toži
bridko, da ni Mladotčev zadela nikaka kazni za
njih ravnanje v deželni zboru, narobe, da so do-
bili celo nekako nagrado, ker je vlada ustregla njih
zahtevi in opustila punktacije. Odločilni krogi —
zdi se imenovani list — ne zmatrajo za potrebno,
da se kaj stori za ohranitev avtoritete, da bi bilo
to lahko. Da je ustanovila okrožno sodišče v Trut-
novu administrativnim putem, bi bilo vse v redu.
A ona ni hotela, ker se neče levičarjem na milost
in nemilost izročiti. — „Tagesbote“ pravi potem,
da je levica pokazala toliko državniške zmernosti,
da mora sedaj biti jako nezadovoljna. Žrtvovala je
svojo popularnost, a ker je vsak sam sebi najbližji,
si bo sedaj dobro premislila, ali ima še dalje kak
povod, nositi dolžnosti vladne stranke ne imajoč ne
trohe pravic, ter energično zahtevala, da se določi
razmerje mej vlado in levico in pojasni položaj. —
Bomo videli!

Kalnokyjev ekspozé.

Govor ministra unanjih reči, grofa Kalnokyja,
o mejnarodnem položaju, se komentira raznovrstno.
Avstrijsko-nemški in madjarski listi ga zavijajo po
svoje ter se izražajo precej rezervirano, ker jih kar
nič ne veseli, da se Avstrija približuje Rusiji. —
Drugače ruski in francoski listi. Ti povdarjajo, da
je najvažnejša točka Kalnokyjevega govora tista, v
kateri omenja, da se je razmerje mej habsburško
monarhijo in Rusijo zboljšalo in da postane še boljše,
ker je car miroljubnega mišljenja. Ruski in fran-
coski listi se veselijo te premembe v mišljenju avstrij-
skih državnikov in prisojajo Kalnokyjevi izjavi naj-
večjo važnost. — Italijanski listi čutijo, da se je
dogodila nekaka prememba v avstrijski politiki in
zato pišejo o ekspozéu sicer ugodno, a to le pogo-
jema. „Diritto“ pravi: Italija hoče res mir, kakor
je rekel Kalnoky, ali ona ne sodi, da ga je doseči
samo s politiko udanosti. Na mejnarodne pogodbe
ni pokladati prevelike važnosti. Ko so avstrijski,
nemški in ruski listi zvezo treh cesarjev najbolj
proslavljali, je bila že razpadla v svoj nič. Italija
hoče mir, ne razumeje pa postopanja ž njo zvežane
države napram njenim italijanskim podanikom. —

„Tribuna“ odobrava sicer Kalnokyjev govor, priznava
tudi, da iredentizem nima v Italiji mnogo privržen-
cev, govori pa o elementarni sili iredentovske ideje
in to precej nedvoumno. Trozveza postala bo popu-
larna ne samo kadar bo cesar Franc Jožef prišel v
Rim, ampak tudi kadar bo cesarska vlada z dejanji
dokazala, da razumeje čutila avstrijskih Italijanov.
— Ali ni to prekarakteristično?

Hrvatska zmaga.

Združena opozicija izvojevala je zadnje dni
zopet sijajno zmago, na kateri jej iskreno čestitamo.
Vršile so se volitve v Zagrebško trgovinsko in obrtno
zbornico. Vlada je zastavljala ves svoj upliv, da zi-
gotovi zmago svojim kandidatom a vzlic temu je
propadla. V Zagrebu samem so bili voljeni izmed
obrtnikov izključno opozicijski kandidati, izmed
trgovcev pa le nekateri, dočim so drugi Madjaroni.
V drugih pod Zagrebško zbornico spadajočih krajev
prodrli so izjemši Koprivnički zgol opozicijski,
tako da bo imela nova zbornica odločno narodno
lice. Ako pomislimo, da volijo v to zbornico res ne-
odvisni ljudje, nam je lahko soditi, na čigavi strani
stoji narod. Pridružujoč se veselju neumorno delu-
joče opozicije kličejo iz dna srca: Slava vrlim na-
rodnim možem!

Vnanje države.

Avstrija in Nemčija.

Kalnokyjev ekspozé je naredil na Nemškem
različen utis. Nasprotniki vojaške predloge ga izko-

založili z raznimi potrebščinami. Kmetovalec
in obrtnik sta nastopila s skromnimi kovčegi, a jurist
je vzel s seboj ogromen zaboj, v katerem je imel
najmanj toliko predmetov, kakor imata naš kazenski
in civilni zakonik skupaj paragrafov — potrata, ki
se je pozneje nad njim britko maščevala.

Za izhodno točko vsemu potovanju smo izbrali
Inomost. Daé 8. avgusta smo se vkrcali na Gorenj-
ski vlak ter vzeli slovo od domovine. Ni pa moj
namen, slikati bralcu lepe vožnje po Gorenjskem in
po koroških romantičnih dolinah. Ne bodem mu risal
znamenite pusterške proge in granitne trdnjave
Frauzensfeste, mimo katere nas popelje vlak; tudi
ne bodem popisoval prve naše čudne dogodbe v
bufetu omenjene postaje, kjer smo smatrali potujočo
dvojico za pristni nemški par, a pozneje z velikim
strahom spoznali, da sta — Hrvata. Razlagal ne
bodem lepot in čudov brenerske železnice z njenimi
22 tuneli in 60 mostovi; isto tako se ne bodem
oziral na tirolsko stolico in na vožnjo do avstrijske
meje pri Kufsteinu, kjer zginajo črno-žolte barve in
se prično belo-modre bavarske. Slikal bodem čita-
telju le glavne inozemske kraje in njihov utis na
potujočo trojico. Zato ga pa povabim, da nas takoj
spremi v glavno mesto bavarskega kraljestva, kjer
smo potniki najprej postavili svoje šotore, v Mo-
nakovo.

riščajo na vse mogoče načine, dokazujoč, da je po
Kalnokyjevi sodbi mir zagotovljen, da se Nemčiji
vsled boljših razmer mej Avstrijo in Rusijo ni ni-
česar bati, najmanj pa vojne z Rusijo in da je za-
tega delj tudi vojaška predloga povsem nepotrebna.
Ne da se tajiti, da so v volilnem boju besede ka-
kega ministra kakor je Kalnoky izdatno orožje in
kakor se kaže, je mislilo nemški opozicijski listi
korenito izkoristiti. — Nemški vladi, poganjajoči se
za vojaško predlogo, to ne more biti všeč. Njena
oficijozna glasila sicer molče, zato pa govoré toliko
glasneje listi njenih zaveznikov. Berolinska „National-
Zitung“, organ za vojaške predloge poganjajočih se
narodnih liberalcev, priobčila je srdit, zoper Avstrijo
naperjen članek, kateri obuja nepopisno senzacijo.
List dolži Kalnokyja, da je govoril vedoma neres-
nico o položaju, samo da bi pripravil inozemske
borze, katere morajo biti dobro razpoložene, sicer
bi ne bilo moči dognati reformo valute. List pravi
nadalje, da si hoče Avstrija narediti prijazno sta-
lišče napram drugim državam in vso težo neugodne
pozicije in vse troške za primerno vojsko natovoriti
Nemčiji, računajoč, da pojdejo nemški vojniki v boj
za avstrijske interese na Balkanu. Pogodba ni taka,
Nemčiji ni treba podpirati vse avstrijske interese v
orientu, če pa je avstrijsko-rusko razmerje res tako
dobro, kakor je rekel Kalnoky, potem more tudi
Nemčija prav lahko obnoviti prijateljstvo z Rusijo,
tem lažja, ker si gledé visoke politike v ničemur
ne nasprotujeta.

Srbska skupščina.

Sedaj so volitve za srbsko skupščino defini-
tivno končane. Izmed 134 poslancev je 123 radi-
kalcev, 10 naprednjakov in jeden liberalcev. Napred-
njaki so primeroma dobro zastopani in ker so bili
izvoljeni njih najodličnejši voditelji, ni dvoma, da
bodo v skupščini igrali važno ulogo. To jim bo tem
lažje, ker radikalci niso jedini, ampak se cepijo.
Čim se snide skupščina, prisegel bo kralj na ustavo,
potem pa bo vlada odstopila, a samo formalno, ker
je gotovo, da bo kralj zopet Dokiću naročil sestavo
nove vlade. Skrajna frakcija radikalcev namerava
nasvetovati, naj se iztirajo iz Srbije bivša regenta
Ristić in Beli-Marković ter bivša ministra Avaku-
mović in Ribarac, a ta vest še ni potrjena.

Dopisi.

IZ Trsta, 7. junija. [Izv. dop.] (Volilno
gibanje v okolici.) V nedeljo se bodo vršile
volitve v okolici, katere so toliko večje važnosti,
ker bodo, sodeč po človeški previdnosti, najbrže
okolicijski poslanci postali v mestnem zboru jeziček
na tehtnici, kadar bi slučajno došlo do nasprotstva
mej konservativci in progresovci. To je tudi uzrok,
da zastavljajo progresovci vse svoje sile, da si pri-
boré vsaj nekoliko okolicijskih mandatov. Zanje je
zmaga v nekem oziru živlensko vprašanje; ako ne
dobé večine, potem tudi ne bodo mogli postaviti na
županov prestol svojega moža — in ta skrb jih
mori.

V okolici postavila je neka „Concordia“ ire-
dentovske kandidate ter je priporoča v sloven-
skem jeziku. To je prvič, da so ireden-
tovci zatajili svoje stališče gledé slovenščine in
„Mattino“, ta nesramni list, ki zna Slovence
samo grditi in obrekovati, se roga svojim du-
ševnim bratom marjetičarjem, češ: da zagrizene
stranke ni več; ubila se je; umrla je klečeč pred
Slovenci; umrla je, blebetajoč srčno molitev v slo-
venskem jeziku. — Intransigentnosti radikalov ni
več; Lega nazionale dobila je sredi obraza zasušico.
Plaudite, sloveni! — Tako oficijozni „Mattino“,
ki pri tej priliki ponavlja svojo impertinentno laž,
da so slovenski volilci v mestu glasovali za pro-
gresovce. —

Slovenska stranka upa na zmago v vseh šestih
volilnih okrajih in deluje za svoje kandidate prav
marljivo, da si ne s tako divjo energijo, kakor ire-
dentovci za svoje. V italijanskih poučenih krogih
Tržaških se govori, da bodo najbrž voljeni trije slo-
venski in trije iredentovski kandidati, mej slednjimi
Mauroner, Pacor in d'Angeli.

Prav čudno se vidi volilcem da pol društvo
„Edinost“ v današnji številki svojega lista naznanja
kandidate samo za štiri volilne okraje, za III. in V.
pa ne, da V. okraj nikakor ni gotov in da si nihče
ni slisal, da bi bil g. Naberger, kandidat v V. okraju
proti Pacorju, odstopil. — Slovenci upajo, da bodo
brez izrednih težav zmagali v drugem volilnem
okraju, ker je tu baje nastala silna reakcija proti
Mauronerju. Da bi se to upanje izpolnilo! Ali kdor
pozna ta okraj, tukajšnje prebivalce, ta vé, da niso
zanemljivi. Preveč so že poitalijančeni. Kdor je bil
na binkoštni ponedeljek „pri lovcu“ in tam poslušal
okolicijske in okoličanke, mlade in stare, tega je srce
bolelo; govorili so skoro izključno italijanski in sicer
tisto grdo mešanico, katero so mej narod spravili v
mestu pokvarjeni in popačeni delavci. — Tudi gledé

VI. okraja (Prosek, Kontovelj, sv. Križ) še ni go-
tovo, da propade iredentovec ali cikorijaš d'Angeli.
Mož se silno trudi. Zlasti pri sv. Križu dela na vse
pretege. Tam ima tudi vrlega pomagača v osebi od
Boga postavljenega voditelja slovenske pare, kato-
liškega župnika Grubiša. — „Mattino“, kateremu
povzamemo to vest, očita iredentovcem oziroma An-
geliju in Svetokrižkemu župniku Grubišu, da naka-
zujeta „svojim“ volilcem vsakemu 1 liter vina,
porcijo mesa in kruha kolikor kdo hoče. Drugih
njunih obljub ni treba posebe navajati, toliko
izkušeni morajo biti že okoličani, da vedo, so to le
prazne besede. Saj niti na Optinah ni mestni svet
hotel preskrbeti vode, da si je v bivšem mestnem
zboru kot poslanec tega okraja sedel drug katolišk
duhovnik in od Boga postavljen voditelj svojega
naroda, don Pacor, prijatelj iredente in židov.

Konečno naj še omenim, da se bodo volitve v
okolici vršile v nedeljo od 9. ure zjutraj do 2. ure
popoldne, na Proseku pa od 11. ure dopoldne do
3. ure popoldne. Bog daj naši sveti slovenski stvari
sijajno zmago!

Domače stvari.

— (Dopolnilne volitve v odbor „Ma-
tice Slovenske“.) V včerajšnjem 28. občnem
zboru so bili izvoljeni vsi priporočani gospodje in so
prejeli: gg. Grasselli, dr. Lesar, Navratil Ivan in
Rutar po 313 glasov, gg. Praprotnik Andrej, Stegnar
in Zupančič Anton po 312, gg. Svetec in Vavrič po
310, g. Tavčar Alojzij 308 in g. Šuman 289 glasov.
— Razven njih je prejel še g. dr. Krek Ivan 27
glasov; posamezni glasovi so se cepili še na več
druzih gospodov. — Oddanih je bilo 314 glasov,
izmed njih 1 neveljaven.

— (Koncert „Glasbene Matice“.) Vse
prijatelje glasbe, posebno pa narodne pesni, opozar-
jamo na izredni glasbeni užitek, kateri bodo imeli
brez dvoma pri današnjem jako zanimivem koncertu
„Glasbene Matice“. Sedeži in vstopnice se dobivajo
pri g. Ant. Zagorjanu, zvečer pa pri blagajnici
v redutni dvorani. Začetek koncerta je ob 8. uri.
Naj nihče ne zamudi današnjega koncerta, ki se
ne bode ponavljal, kar smo naprošeni na-
znaniti.

— (Občni zbor c. kr. kmetijske družbe)
vršil se je danes dopoldne v magistratni dvorani
ob navzočnosti 80 udov. Mahničevci hoteli so po
kaplanu Bohincu in škofovem kaplanu Šiški prouzro-
čiti politično razpravo, kar pa je ogromna
večina zborovalcev z glasnim protestom zavrnila.
Častnim članom družbe je bila imenovana gospa Jo-
sipina Hočev var iz Krškega, podpredsednikom je
bil izvoljen g. I. T. Seunig, grajščak, v odbor
pa gg.: deželni glavar O. Detela, Vaclav Goll,
c. kr. gozdni svetnik, profesor Ivan Franke, okr.
živnozdravnik Artur Polakovsky, veleposestnik
Jos. Lenarčič, višji deželni inženir Fran Witschl
in nadučitelj Janko Žirovnik.

— (Osobne vesti.) Vrhovni poveljnik de-
želnih brambovcv Nj. ces. Vis. f. z. m. nadvojvoda
Rainer prišel je včeraj v Ljubljano, da ogleda
tukajšnje deželnobrambovske čete ter se nastani v
hotelu „pri Slonu“.

— (Krški škof.) Zloglasni Mahnič menda
vender ne postane škofom na otoku Krku, vsaj
dobro poučeni krogi trdijo, da je za to izbran odličen
duhovnik neomadeževanega rodoljubja,
preč. gosp. dr. Fran Sedelj, c. kr. dvorni kapelan,
ravnatelj Avgustineju in zaslužni blagajnik podpor-
nega društva za slovenske visokošolce na Dunaji.

— (Konfiskacija.) Včerajšnja številka
„Rinnovamenta“ bila je zaplenjena zaradi notic:
„La caccia al „Rinnovamento“ (Lov na „Rinnova-
mento“) in „A che giuoco si giuoca col „Rinnova-
mento“ (Kaka igra se igra z „Rinnovamentom“).
Izide druga izdaja.

— (Prvo krono družbi sv. Cirila in
Metoda!) Uredništvu našega lista so poslali danes
kronine darove za družbo sv. Cirila in Metoda:
Iz Brežic poslali so 46 „prvih kron“ ta-
mošnje rodoljubkinje in rodoljubi. V
Ljubljani sta darovala 2 kroni: gosp. Jakob
Tomec, mestni komisar in gdn. Jakobina Tomec,
učiteljska pripravnica, vsak po 1 k. Iz Škofje
Loke poslala sta 2 kroni: gdn. Am. Sušnik
in g. Tonče Sušnik vsak po 1 k. Skupaj smo
torej vzprejeli danes 50 kron, katere smo izročili
vodstvu. Živili rodoljubni darovalci in darovalke in
njih nasledniki!

— (Za „Narodni dom“) v Ljubljani izročil je uredništvu našega lista g. dr. R. J. 53 kron od „šaljive stave“, katero so vprizorili nekateri Ljubljanski rodoljubi. Darovali so: gg. dr. R. J. 23. k. F. Z. 6 k., Naglas 5 k., U. pl. Trnkoczy 3 k., A. Druškovič in Šuštaršič po 2 k., po 1 krono pa: gg. D. Pirc, Kotek, Soklič, J. Herceg, Trlep, J. D., D. P., J. Sasse, Grečelj, Grobelnik, G. M., P. L. Dalje sta poslala g. Lorenc Švrljuga, knjigovez v Ljubljani, 2 k. in g. čna. Amalija Šušnik iz Škofje Loke 1 k., skupaj torej 56 kron, katere smo izročili vodstvu. Živili vrlji darovalci!

— (Za pogorelce v Breznici) darovali so po uredništvu našega lista: Gospa soproga gostilničarja „pri avstrijskem cesarju“, gospodični Rezi in Mici, natakariči in gg. Avg. Tosti, dijak in Iv. Potočnik, vsak po 1 k., skupaj 5 kron, katere odpošljemo na dotično mesto. Srčna hvala vrlim darovalcem!

— (Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je imelo dne 31. maja svojo 68. sejo. — Navzoči: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. vitez Bleiweis, Ivan Hribar, Matej Močnik, Ivan Murnik, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Vošnjak (denarničar), Ant. Žlogar (zapisnikar). O nadzorništva: Oroslav Dolenc. Opravičila svojo nenavzčnost: Kanonik Zamejic in Iv. Vrhovnik. — Prvomestnik naznanja, da je družbina šola pri Sv. Jakobu v Tistu dobila pravico javnosti vsled ministerškega odloka z dné 22. aprila 1893. št. 7790. — S posebno hvaležnostjo se spominja kroninih darov, ki obilno prihajajo. Skoro vsi časopisi jih izkazujejo za našo družbo, osobito prednjači v tem oziru „Slovenski Narod“, vsem bodi topla zahvala. V obče pa more vodstvo radi pisarskih poslov le v večjih presledkih izkazovati darove; čč. rodoljubi naj torej blagovolé potrpeti, tem bolj, ker vsi darovi itak ne dohajajo naravnost vodstvu, nego se le posreduje po slavnih časniških uredništvih ali po drugih osebah. Imena vseh darovalcev pozneje itak objavi družbeni „Vestnik“. — Poročila denarničarjeva in tajnikova o tekočih zadevah so bila odobrovalno vzeta na znanje. — Vsled vabila „Matice Hrvatske“ udeleži se 14. in 15. junija družbeni nadzornik Oroslav Dolenc prenosu zemskih odstankov prvega matičinega prvomestnika Janka grofa Draškovića v Zagrebu. — Ouredi se potrebno radi nekih tirjatev iz dr. Čučkove zapuščine. — Za tržaške šolske zavode se potrebno ukrene. — Rokopis: „Navod slovenski vrtnarici“ se vzprejme. — Pokrovitelja sta postala: Slavna „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani in dr. Janko Marolt, okrožni zdravnik na Vrhniki. — Mnogo podružnic je že naznanilo svoje zastopnike za letošnjo skupščino. Uljudno vabimo, naj slavna načelnikstva ne preziró te točke ob svojih zborovanjih ter blagohotno dopošljejo letne izkaze. — „Knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda“ izšel je IX. zvezek s povestjo za mladino: „Ljubezen do mamice“. 25 kr. Priporočamo ga v razpečevanje osobito meji mladino.

— (Slavnost.) katero priredi v korist družbe sv. Cirila in Metoda družbina podružnica za Šiško dné 11. t. m. na Koslerjevem vrtu, ima jako zanimiv vspeod: 1. Koračnica, svira godba. 2. Auber: Overture k operi „Zidar in ključar“, svira godba. 3. A. Nedvél: „Naša zvezda“, poje meš. zbor šišenske čitalnice. 4. Slavnostni govor, govori pred. g. kurat Ant. Koblar. 5. Scherenzel: „Venec slovenskih pesni“, svira godba. 6. Jeklič: „Pevčeva spomladanska“, zbor z bariton samosplovom, izvršuje pevsko društvo „Slavec“. 7. Hajdrih: „Jadransko morje“, pesen, svira godba. 8. H. Volarič: „Ljubav“, poje meš. zbor šišenske čitalnice. 9. Manasfeld: „Moji zaznamki“, potpourri, svira godba. 10. A. Förster: „Sokolska“, zbor, izvršuje pevsko društvo „Slavec“. 11. Telovadba na drogu, izvršuje „Ljubljanski Sokol“. 12. Leibold: „Hrvatski dom“, venec, svira godba. 13. G. Eisenhut: „V naravi“, poje meš. zbor šišenske čitalnice. 14. Ziehrer: „Gorski pevci“, valček, svira godba. 15. H. Volarič: „Slovenski svet ti si krasan“, zbor, izvršuje pevsko društvo „Slavec“. 16. Pavlis: „Pschütt“, polka franc., svira godba. 17. Füllekruss: „Modre oči“, polka maz., svira godba. 18. Stern: „Pozdravi Ljubljani“, četvorka, svira godba. 19. Ivanovici: „Veturia“, valček, svira godba. 20. Füllekruss: „Vinska radost“, hitra polka, svira godba. Začetek veselice ob 1/4. uri popoldne. Vstopnina: 20 kr. za osebo; gg. „Sokol“, čč. sodelujoči člani pevskega društva „Slavec“, šišenske čitalnice ter otroci so vstopnine prosti. Preplačila v korist družbe „sv. C.“

rila in Metoda“ se najhvaležneje vzprejemajo. Z ozirom na preblagi namen veselice se najobilneje udeležbe nadeja odbor. Ob neugodnem vremenu se vrši slavnost v nedeljo 18. junija.

— (Znameniti sliko našega umetnika M. Koželja.) V razkladnici g. Kollmana izpostavljeni sta sliko: „Kamniške planine z bistrsko dolino“ in „Slap pri Savici“. S pravim veseljem opozarjamo naše občinstvo na ta umetniška proizvoda. Večja slika kaže nam „Kamniške planine in bistrsko dolino“ v jutranji svetlobi v izgledu raz Tolsto goro nad Kamnikom. Od tukaj se vidijo Kamniške planine v polni celoti, in sicer v glavni črti: Grintovec, Štruca, Skuta (Rinka); mej tem planota na Podeh; potem Kotla ali Turnska gora in Brana. Za imenovanimi sta še v glavni vrsti: Velika Planjava in Ojstrica, med Brano in Planjavo vidi se sedlo, mej Planjavo in Ojstrico pa Škarije. Pred Grintovcem so: Krvavec, Veliki Izvok, Košuta in Mokrica; pred Ojstrico vidi se vrh Avsenika. Pred Krvavcem je gora Križ ali Pokolše s Kamniškim vrhom; na drugi strani je Velika in Mala Planina. Ta del gora dela znameniti bistrski kotel. Pred Veliko in Malo Planino razteza se predgorje Ovar in Brezje; ta kraj oživlja cerkev sv. Primoža, tudi v sredi Pokolša se vidi cerkev sv. Ambroža in nižje doli Šenturška gora. Ravnilo mej Kamnikom in Stranjami pokrivajo lepe vasi in bujno polje, po katerem se vije reka Bistrica. V ravnini se razloči poleg vasi: Mekine, Zduša, Godič in Stranje najboljše c. kr. tovarna, ki je ograjena s zidovjem in lepim gozdom, mej katerim se vidijo glavna poslopja tovarne. Daleč proti severozahodu čez Tunjice vidi se del Gorenjske ravnine, na kateri se ločijo te-le vasi: Cerklje, oba Brnika, Zalog in Šmartno. Gorenjska ravnina razprostira se do podnožja visokih Juliških planin, ki se dobro razločijo in te so: Triglav, Konjavec, Debeli vrh, Urbanova špica, Rjavina, Rogica (Suhi plaz), Špič, Kukova gora, Jerebikovec, Mežaklja in Jelovica. Od zahodnih Karavank pa: Kukovnica, Dobroča in dalječ gori Grajšica. Glede barv je omeje vredno, da so slikane Kamniške planine meseca oktobra, ko je že sneg pokrival naše planine, in sicer jutranji čas, ko solnce vzhaja in čarobno obsvetljuje snežene planine. Barve so popolnoma naravi prilagodene in kdor to v naravi opazuje, spozna lahko, da gosp. slikar ni pretiraval. Nebo je svetlomodre, rumeno-zelenkaste barve, na njem se vidijo mrene. Oblaki nad planinami so že bolj žareči, a najbolj pa planine, kajti solnčna svetloba je svetlejša na nebu, nego na oblakih, taki so prehodi barv v omenjenem času. Druga slika je „Slap Savice“. Iz strmega skalovja in pečovja peni se Savica hiteč v globoki zelenkasti kotel, kateri je zdolbila s svojo silovito močjo. V sprednjem delu je pomnik nadvojvode Ivana. Na klopi sedi mlad utrjen dijak, drugi pa stoji prav tik slapa. Toliko o predmetu slik. Kar se tiče izvršitve same, moramo pač priznati, da nas takoj prvi trenutek slike pridobita za se s svojo dovršenostjo in izgledno tehniko, kakršno v taki popolnosti opazujemo le pri pravih umetnikih. Vsaka poteza narejena je z izredno skrbnostjo, vsaka črta kaže, da je slikarju vodila čopič nenavadna ljubezen do naših čarobnih planin in do nedosežnih prirodnih čudesov. Kolorit je povsem krepek in energičen. Vsaka slika bo gotovo naša zasluženo občudovanje občinstva in bode v resnici glavni kras tudi najfinjšemu salonu.

— (Poljski umetni in portretni slikar g. Ivan K. Stoklosinski,) ki je dovršil svoje študije na Krakovski slikarski akademiji, kateri je vodja slavni slikar Matejko, prišel je za nekoliko časa v Ljubljano. Naročila na slikarska dela vzprejema v svojem stanovanji: Gledališke ulice šte. 5 v drugem nadstropji.

— (Prijeti tatovi.) Policija prijela je včeraj tukajšnjega mizarja Andlovica in njegova vajenca, ker sta obdolžena, da sta v bivši Klemenčevi hiši na Rimski cesti trgovcu Liningerju pokradla 26 vreč najfinjše moke in jo potem prodajala pod ceno. Pol vreče najbolj fine moke našli so pri hišni preiskavi v Andlovicem stanovanji.

— (Izpred porotnega sodišča.) Pri prvi včerajšnji obravnavi zatožen je bil 28 let stari oženjeni posestnik Jakob Petkovšek iz Hrušice hudodelstva uboja. V nedeljo dné 9. aprila 1893 popival je Janez Srebot z večjo družbo v neki krčmi Podkrajem. Zvečer okoli 10. ure prišel je tja Jakob Petkovšek, stopil naravnost za mizo in ne da bi bil prej kak prepir, prijel Janeza Srebota za suknjo ter mu jo raztrgal in odšel. To je Srebota

razsrdilo; šel je za Petkovšekom in ga hotel napasti, a ljudje so mu ubranili. Malo pozneje sešla sta se oba zopet v neki drugi krčmi, od koder so ju odpravili, ker je bilo že pozno. Jakob Petkovšek šel je z nekim Andrejem Pregeljem po cesti proti domu, ko je za njima prišel Srebot. Petkovšek je koj vzkliknil: „Glej, Srebot ima poleno!“ Petkovšek in Srebot začela sta se loviti in trgati, Srebot se je zagnal v Petkovška, ga zvrnil in potem zagnal še poleno proti njemu. Zaradi teme ni nikdo videl tega ruvanja, vender se je slišalo klicanje Petkovškovo: „Halt!“. Na to se je Srebot vlegel zraven ceste in zavpil: „Petkovšek mi je trebuh preparal.“ Petkovšek sam prizna, da je preparal Srebota trebuh, vsled česar je Srebot umrl dné 16. aprila t. l. Zatoženec pravi, da je bil to le silobran, ker ga je hotel Srebot pobiti. Sodišče je stavilo porotnikom sledeča vprašanja: Prvo, glavno vprašanje: Če je zatoženec Jakob Petkovšek kriv hudodelstva uboja, ker je Janeza Srebota z nožem v trebuh sunil, vsled česar je ta umrl. To vprašanje so porotniki jednoglasno potrdili. Drugo dodatno vprašanje, ali se je bil zatoženec takrat poslužil potrebnega silobrana proti krivičnemu napadu Janeza Srebota na njegovo življenje, so porotniki s 7 proti 5 glasom potrdili, kakor so tudi jednoglasno potrdili tretje vprašanje, ali ni zatoženec pri tem silobranu prekoračil meje silobrana, ker se je poslužil noža. Zato je bil zatoženec oproščen od obtožbe zaradi hudodelstva uboja, krivim pa spoznan le pregreška proti varnosti življenja in obsojen na šest mesecev težke in poostrene ječe. Zatoženca je zagovarjal advokat dr. M. Hudnik. — Pri drugi obravnavi zatožen je bil 24 let stari čevljar France Ažman iz Podbrezja hudodelstva uboja. Dnó 5. marca t. l. zvečer bila je v neki krčmi v Retnjah večja fantovska družba in tudi Ažman. Ta je potegnil nekemu fantu peresa s klobuka, kar je dalo povod prepiru, a v krčmi ni prišlo do pretepa, ker je krčmar fante iz hiše odpravil. Začeli so drug na drugega kamenje metati. Nekateri fantje so bežali in to je delo Ažmanu in Mišolu pogum, da sta planila nad Košenino. Mišol ga je udaril z grabljami po glavi, France Ažman pa je z odprtim nožem prizadejal Francetu Košenini na levi strani teško rano, vsled katere je ta umrl. Zatoženec je bil obsojen na štiri leta težke ječe, poostreno vsak mesec s postom. — Danes obsojena sta bila kmetska fanta Anton Klemenčič in France Lavtar iz Selc nad Škofjo Loko zaradi hudodelstva uboja, oziroma sokrivnosti pri tem hudodelstvu na 5, oziroma 7 let težke s postom, trdim ležiščem in tamnico vsak mesec poostrene ječe. Slučaj bil je posebno drastičen zaradi tega, ker je Lavtar ubitega Habjana hinavsko-prijateljski spremljal iz krčme do kraja, kjer ga je po dogovoru čakal od Lavtarja nahujskani ubijalec Klemenčič ter mu zavratno z držajem samokolnice prizadajal smrtno rano. — Pri drugi obravnavi obsojen je bil krojaški pomagač Franc Dimnik iz Ljubljane tudi zaradi hudodelstva uboja na 5 let težke, kakor zgoraj poostrene ječe. Dimnik udaril je bil pri nekem pretepu svojega tovariša z žepnim nožem tako hudo po glavi, da se je klinja odlomila ter obtičala v glavi. Poškodovanec pa je to zapazil stoprav čez teden dni ter še več dni delal in ker so se mu vsled tega že pričeli gnajiti možgani, je navzlic operaciji umrl.

— (Velika predstava iluzionistov in antispiritistov g. Caldia H. in J.) ni privabila včeraj toliko občinstva v dvorano filharmonijskega poslopja, kakor bi bila gotovo zaslužila spretna umetnika, ki sta izvajala prav dobro ves vspeod. G. Caldi st. je kazal nenavadno izurjenost v raznih prestidigitaterskih točkah. Posebno zanimala je produkcija zvezanega medija. Tudi ekvilibristične vaje izvajal je g. Caldi ml. jako elegantno. Umetnika sta se pošteno potrudila zabavati žalibog le pičlo občinstvo in ju smemo priporočiti prijateljem te vrste zabav. V soboto in nedeljo priredita zadnji dve predstavi z novim zanimivim programom.

— (Sv. Medard.) ki po narodovem koledarji določuje vreme za bodočih 40 dni, kazal je danes še dosti prijazno lice. Popoldne je bilo nebo sicer oblačno in je pretil dež, proti večeru pa se je zopet zjasnilo. Nadejati se nam je torej v bližnji bodočnosti ugodnega vremena.

— (Dolenjsko pevsko društvo) v Novem Mestu nam javlja: „Izlet, ki ga je nameravalo prirediti „Dolenjsko pevsko društvo“ skupno